

САНА ОЛОХ

Х А Ъ Ы А Т
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫЛААБЫ РАЙКОМУН УОИНА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОНУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

ОПТУОРУНЬУК
№ 125 (6730). 1931 снл. Алтынны 18 күн. Сманата
3 харчы.

♦ ДЕМОБРАТИЗАЦИЯ СҮӨЛҮНАН ♦

„ДИРЕКТОРДЫАХХЫН СӨП“

Эрлик Эрстийн аатын совхоз социальнай-экономическай сайдытын түргөтүгүнө кини директор М. Н. Корякин мытар уонна тэрийэр үлэтин отчуота хаһаайыстыба бары отделениеларыгар туруоруллан дүүллүлүлүннэ. Көпсөтүгө барыта 56 киһи тыл эттэ. Ол кэнниттэн икисэлэн куоластааһыннан совхоз директорын талына 357 куолаһы ылан (49 утары) Эрлик Эрстийн аатын совхоз директорунан Михаил Николаевич Корякин быһбарданна. Бир да отделениеда оторү-батыр «бу киһи совхозу салайар кыада суох, ууратыахха» дэччи суох эрэри директор аадырыһыгар албэх критическай өгиллэр иһирдилэр.

—Үлэлиир стилигин уларыттаххына, үлэлэххини сов. Ирдэбинин молтох, директор ууратыахха толоруллубаттар, ыһыллы-тобуллуу элбэх, — дэчтэ Хайахсыт отделение тутааччыларын биригэдиһирэ П. Ф. Митин.

Дирекция уураахтара толоруллубаттарын үгүстөр чакчыларынан бигэрсэттилэр. Холобур, Мэлдэхсэ уураахтаны олохтоодо Н. П. Алексеев: «Ааспыт саас учууталларга анаан 4 квартиралаах дьэ тутуох буолан эрэнэрбиккитин толорботугут», — дэчтэ. Уорда адыр рабочаһа Н. Карпов: «Этэн да дьэн, син бир туолбат, саатар, кэлэн үлэлэһэн нөрөргүт буоллар», — дьэн комун эттэ. Эппит тыл, ыһыллыбыт уураагы толорбот буолуу үлэ сүрүн салааларыгар эмнэ тэнийэр. Холобурга совхоз оробуонна ыгырымылаах салаатын — сир оҕоһуутун ылан көрүүдүр. Элбэх сыллаах оҕо анаан сир хорутуу үс сыллаах былаана — 1095 гектар сымчак 540 гектарынан эрэ толоруллубут. Онтон 383 гектарыгар эрэ сымэ ыһыллыбыт. Үс сылаа 120 км бүтэй оҕоһулуоттаарыттан 36,4 км сирэ өссө да аһарас турар. 1931 сыллаахха лугомелиоративнай этэрээт тэриллэн баран ыһыллыбыт.

Ыһыллыбыт уураахтар толоруллубаттарын сүрүн биричиинэлэриттэн бирдэстэрэ специалистары ыһта үлэ молтоҕо, кинилэртэн ирдэбик намыһаа буолар. Бу нгэһини Митинтэ ураты Хайахсыт, Хоптоҕо, Хадаар отделениеларын управлющайдара В. В. Федоров,

П. П. Кокуров, П. П. Тарасов эмнэ ыйдылар. Сорох сирдэргэ, холобур, Хоптоҕо, салаалта бир тылы булбатах. Токарь И. Д. Хоптоҕо (Хоптоҕо) совхоз специалистарын икки ардыларыгар бэйэ тустаах эбэһиниэн билбэт буолуу түмүгэр бөлүөрү-бу быһаарымыа хардарыта найылаһын баарын критикалаата. Хайахсыт отделение биригэдиһирэ А. П. Кузьмина специалистар квалификацияларын үрдэтигэ үлэ барбатын, Мэлдэхсэтэн пенсионер А. Д. Амосов хаасаны кытта үлэ молтоҕун ыйдылар. Специалистар туруоруллубут тустаах учаастактара сайдытын иһин быһаччы эппиэтинэни сүгэллэр. Онуоха иһиллэр айар былааннаах буолуоттаахтар. Киһилэри түмөччинэн, иһиккөөччинэн, айар былаан толоруллубутун ирдэччинэн, кадровой сулуусна үлэтин сака таһымга таһаарааччынан совхоз директора буолуоттаах. Оттон отчуотка ол туһунан этиллибэтэ. Ол да иһин мочооттору сүгүү сүрүн биричиинэлэринэн брутцеллес, кураан, тизьэр таһар үлэлэр нээкэйдэ улаатымга ааттанылар уонна этэ үөрөмүчтэ «эп-лиэтинэс намыһаа» дэчтэ. Ким эппиэтинэһэ хаан намыһаан тоһо мочоонко таппыта этиллибэтэ.

Оттон онуоха совхозка чакчылар суох буолбатахтар. Выстахтык ыллаха, совхоз быһылтэрдүгэр астаах культура үүнүүтүн хаһааҥнытаадыр да үрдэттэ — гектаргаан былааннамыт 75 центнер оһуугар 80,3 центнери хомуйда. Онтон агара бааһынаа хаалла. Эбөтөр хадаардар элбэх сыллаах от сизмэтин ыһан гектарга 25-ти центнери ылбыт буоллаахтарына, атыттарга ити көрдөрүү сымчак 3 центнергэ тэн. Совхозка 2 сыл 9 мйга 503 ынах сүөһү, 298 сылгы көһүнүн оһуннулар. Өлүү 70—80 бырыһыанын ыччат сүөһү, ол иһигэр 10 хонутар дьэри саастаах ныйрайдэр, ылааллар. Тэкиндэ уотууга таһаарыллыахтаах 50 сүөһүнү сага, сайын тутупт куннарын таастарын сүтөрбөттэрин кэннэ, илдьэри сылдыбаллар. Быһаарымы, кол-дөөл сыһын холобура совхозка элбэх. Оттон итилергэ сирей буруйдаах дьон ааттара сүрүн биричиинэлэр — брутцеллес, кураан

кулуктаргар саһаллара адыһара суох.

Сага саҕалааһыннар, үлэ прогрессивнай формаларын олохтоонун омос көрдөххө, совхозка балаһа баар курдук. Эмнэ «ол эрэри» дьиргэ тийибит, Итинни этэргэ рабочаһдар «үрдүнэ сылдыаһыт» дьэн сыһабыллар күһэйдэр. Уорда рабочаһа Н. Г. Карпов: «Аренднай бэдэрээккэ иһирбит үһүүт эрэ дьибиттэрэ. Туту да билбэллэ», — дьир. Мэлдэхсэ А. Д. Амосов ныйрабас Дуунаа сайылына сүөһүлэри уотууга туруоруу куолутугар эрэ тэриллэбитин, ханнык да тэрээһин үлэни хааччылаабатын критикалаата. Сүөһүнү уотууга үлэ үрдүнэ эрэ ыһыллыларын кыһырдыр эмнэ ыйдылар. Хадаарга таһаарастарга саймалээһин тэриллээхтээгэ осеменатор суох.

Дакылааты итэ оһорон директор куннэри түбүктөрүнэн муһурданаар дуу дьэн саһаа үөскүүр. Итэччилэр дакылаат өһилли буолла дьэн астыналар эрээри хаһаайыстыбаны хаалымытан таһаарымы суоллара дьэнэтик болдьохтоон ыһыллы. Батылар. Хадаар отделение биригэдиһирэ Г. Г. Луковцев: «Детсад, пенария суох, почтабытын көлөнөн таһынабыт, баанньын суулаары турар», — дьэн киһи эрэ баркыһах хартыһынатын ойуулуур. Хомойуох иһин, ити кырдык. Хайахсыт орто оскуолатын директор А. К. Матвеев оскуодаларга былааннаах нөмө оһбуллубатын, тэһитэ күһэ үлэлээһин баарын критикалаата. Итиник, түсөһүгэ сөп түбөһүннөрөн үлэлээһин уопсай үлэ-хажнаһа эмнэ көстөр. Дакылаат Дирекция детсад, Чакырга пенария, Хайахсыт кулууп, о. д. а. тутуллубуттарын туһунан этилиннэ. Ол эрэри совхоз социальнай сайдытын көмөрдөскитэ манньи дьэн чуолкай өйдөмөтө.

Отчуоту дүүллүлүлүннэ совхоз кылаабынай специалистара тутунуу по-вициятын тутуспуттар өйдөмөт. Оһон отчуот манан тохтоон, тыһа-ууһе суох сипэллэһэн хаалыа суохтаах. Этилибикти-сагарыллыбыты ыһааһтан көрөн, совхоз салайар аппарата үлэлиир стилин уларыта тутара наада.

М. МИХАЙЛОВА.

„ЭРКЭЭЙИЛЭР“ КИРБИИЛЭРЭ

—Саһамай үчүгэй үлэлээх фермабытыгар барабыт. Коллективнай бэдэрээһинэ иһирэн үлэли сылдыбаллар. Бары — эдэрдэр, сыллаагы былааннарын 24 тоннаан аһардылар, — дьэн Чакыр отделение биригэдиһирэ Анастасия Степановна Кириллина уор-көтө көпсөтэ.

Биригэдиһир санаата көтөүллүбүтэ өтө көстөр. Ол өйдөнөр. Отделение «Дуулуур», «Маарыччан» уонна «Эркээйи» фермалара сыллаагы иһирбилэрин аһардылар.

Түөртүүрүм саһаа Саппыа аһааска тийибит, «Эркээйи» ферма талыһаагы нөһүом ыһааха дьэри нөһүомччи аһааһылыбыт. Кыһыма престаһмит от дэхси бөйө-дэхтик чөмөхтөнөн көһөлөһөн турар. Тэһичи көр-мөчөх үлэлэһэн күпсүтэр. Аһаас хоту өттүгэр атыр-дяхтаах киһи өссө да күөх от көһөһүмдөөх со-ломону-субурдалаан тар-бата сылдыһа көстөр. Ити барыта бир дүүрүс үлэ-ритингэр кубулуйан фер-мада нус-хас кыстык саҕа-ламмытын көрөһэллэр.

Хотонго биһигини өдэр дьон көхтөөх күлсүүлэрэ көрүстэ. Ыам үгөһнөөн турара, Электродойна үлэ-лиир, сорохтор иһиллэн ыан нурулаталлар.

—Биһиги коллективнай бэдэрээһинэ үлэлибик. Үлэлиргэ көхтөөх. Бары саба түһөн бүтөрөбик-оһоробут, — дьэн-дир ыһааһы-сыт Луиза Андреева бэдэрээх үтүгүн ыһыты-нан барда.

—Нөһүому көмөлөһ-тэһаарабыт. Кырыһтар чөмөхтүүлэр, биһиги та-

һабыт. Оһуустаахпыт. Аһа-пыт кыстыкка ТСН-мыт сүгүн үлэлээбиккэ эрэй-дээбитэ. Урунку өттүгэр нөһүому убаһан эрэ баран обортороллор. Ол хотон сийгиригиттэр тиздэрэ. Вилигин судуруу, — дьир рабочаһ Василий Ефремов.

Көпсөтүн устунан кор-

быт. Эрдэһинибик, Эһини аһылыгы көрмөчөхтөһүт иһ-ниһин хоһо-хоһо биэрэр. Дуһа кырбатар дробилла-дара суох буолан, онтука-дара нөһчч, — дьир ферма старшаһа Н. Г. Адамов.

Биһигини көлөһик отделение управлющайа В. В. Марков ити бөлү-рүөстэргэ: «Кырдык, рөйдөннилэр. Вилигин манньык тингэһалэргэ аһаһаах сага хотонго бары нүүспүтүн бырахты-быт. Аһы иһи-хас хонугу-нан бөһөлөнүөхтара. Оч-көдө бу хотону өрүһүөх-пүт эрэ буоллаа», — дьэн быһаарда.

Коллектив эһэлээгэ, бир сорукка түмсүүлээгэ хараһа быраһыллар. Оһу Егор Адамов манньык тыл-ларманан ситэрдэ: «Биһи-хэ түөрт квартиралаах дьһини бэдэрдылар. Үгү-спүт көһөн нэллэ. Аһы ол турар Сүөсүбүт дьһэтин уота-күөһэ күөдүтүөгэ. Кыһыл муһунок оһоһуөх-пүт. Кыстык онһун бу-дуо».

—Биһиги коллективныт бу хаалбыт ыйдарга эһин 95 тоннаһы ыһар былаан-наах. Вилигин ферма кү-һигэ тоһна агартыгар чуга-һымыры ыһар. Көһөнөһрбө оһоһто оһсон ситэртэбит наада. Сиплээ абыраһан ту-рар. Төбө аһын 15-ти ит бьэрабик. От — 3 кг, бур-дук — 2 кг. Кунүскү өттү-гэр солоһо хантарабыт. Көрдөххүт буолуо. Кормо-чөх бородуунсуһатын быс-панка ситэртэбит буоллар, лаппа үчүгэй көрдөрүүлэ-ниэхпит этэ, — Луиза Ан-дреева ферма сорутун, үлэни-хамһаны биһигиннэ-рар.

Ыһааһыһыттар бэрт ыһаастык туттан үлэлиил-лэр эбит. Ыһах сипһини сууһар ууһара сылаас. Иһит-хотуос, сүөһү туһар миэстэгэ нөһчөллөхтөһүт ыһаастанара көстөр. Нус-хас көһинэллэриттөн көр-дөххө, сүөһүлэр да тоһтор.

Күн көһөһөн барда. Оттон ферма бараһсан үт-инниһаһа сымһын дьы-һыллыһынан Саппыа аһааһы бөһм чууһунуттар сууһанан уһуулаах иһирби-ни ылар туһугар үлэли-хамһымы, уота-күөһэ са-һаара хаалла. «Эркээйи-лэр», баһар, совхозтары-гар быһылымы кыстык эр-кээһитэ буолуохтарын сөһ. Ол барыта — бэдэрээһин иһиллэригэр.

Семен ПОПОВ,
(«СО» аһалл. корр.).

Снимоктарга: ферма старшаһа Н. Г. Адамов; ыһааһыһыттар — Луиза Андреева, Игорь Кирил-лин.

П. Оһоһөһиниһов фотота.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ КУОТАЛАНЫ

Бастыгнар ааттаннылар

Социалистический куоталааны тэриэр оро-
йуоннаабы комиссия мэтчирэг ийдарыгар-совхоз-
тар, отделениелар уонна коллективтар социалисти-
ческой куоталааныларын түмүгүн таһаарда.

Сайынты ийдарга эбэ- лективна үһүс миэстэни
иэтэлибэ үүт валовой ылла уонна Дипломунан
мамыгар 89,2 бырыһыан, наһараадалаанна уонна ме-
белъ фондатынан (диван) бырыһыан толорулунна. Бич-
чат сүөһүтүн 80 кг онну- гар 52,3 кг привес илы-
лына, 265 ынах сүөһү, 63 сылгы көнүгүнэ олго.

Үүт валовой ымыгар эбэ-иэтэлибэ биир да совхоз толорбото, от-
делениелартан Эрилик Эристин аатынан совхоз
Чакырдаабы. «Мындаа- айы» совхоз Соловьевта-
абы отделениелара эрэ то-
лордулар. Комиссия куо-
талааны усулуобуйата то-
лоруллубатагынан со-
хостарга бастакы, иккис, үһүс миэстэлэри анааба-
ка быһаарда.

Отделениелартан, ССКП уонна райсовет исполко-
мун көһөрүлүө сылдыар Кыһыл знамяларын уон-
на Дипломнарын тутта-
ран, Бочуот оройуоннаабы дуоскатыгар таһааран ту-
ран, бастакы миэстэ үүт ымыгар эбэ-иэтэлибэ-
бэтин 101,6 бырыһыан толорбут уонна ааспыт
сылгыларга 307 ц элбөһүт «Мындааайы» совхоз
Соловьевтаабы отделени-
тыгар (управляющая М.
Д. Николаев) бэрилиннэ.

ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Дипломун туттаран уонна Бочуот оройуоннаабы дуоскатыгар киллэрен ту-
ран, иккис миэстэ үүт ымыгар эбэ-иэтэлибэ-
бэтин 101,6 бырыһыан толорбут, ааспыт сыл-
лаагытаабыр 278 ц урдэ-
һит Эрилик Эристин аа-
тынан совхоз Чакырдаабы
отделениетыгар (В. В.
Марков) аанна. Үһүс
миэстэ куоталааны усу-
луобуйата толоруллуба-
гынан, кимнэ да бэри-
либэ.

Фермалар коллективта-
рытан, ССКП райкомун
уонна райсовет исполко-
мун Дипломун уонна ме-
белъ (стенка) фондатынан
туттаран туран, бастакы
миэстэни хас биирдик
фуражнай ынахтан 1280
кг үүтү ыла эбэ-иэтэ-
либэтин 103,1 толорбут
Толоон отделениетын
«Маяк» ферматын кол-
лективна (старшай У. П.
Гоголева) ылла. Дипло-
мунан уонна «Дружба»
эрбим фондатынан на-
һараадалаан туран, иккис
миэстэ фуражнай ынахтан
1144 кг үүтү ыла эбэ-иэтэ-
либэтин 110,5 быры-
һыан толорбут ити отде-
ление «Кустук» ферма-
тын коллективтыгар (стар-
шай М. И. Местинкова)
бэрилиннэ. Хас биирдик
фуражнай ынахтан 1110
кг үүтү ыбыт, эбэ-иэтэ-
либэтин 104,2 быры-
һыан толорбут Волугур
отделениетын Кыстык
Кугда II ферматын кол-

лективна үһүс миэстэни ылла уонна Дипломунан на-
һараадалаанна уонна ме-
белъ фондатынан (диван) бырыһыан толорулунна. Бич-
чат сүөһүтүн 80 кг онну- гар 52,3 кг привес илы-
лына, 265 ынах сүөһү, 63 сылгы көнүгүнэ олго.

Үүт валовой ымыгар эбэ-иэтэлибэ биир да совхоз толорбото, от-
делениелартан Эрилик Эристин аатынан совхоз
Чакырдаабы. «Мындаа- айы» совхоз Соловьевтаа-
абы отделениелара эрэ то-
лордулар. Комиссия куо-
талааны усулуобуйата то-
лоруллубатагынан со-
хостарга бастакы, иккис, үһүс миэстэлэри анааба-
ка быһаарда.

ЫНАХТАН—1500 кг ИТЭБЭЭ СУОХ ҮҮТҮ!

Фермалар	Коллектив старшайа	Ынах ахсааны	1 фур. ынахтан 9 ыйга			Эһиниэттээхтөр
			былаан	ынаа	%	
Карл Маркс аатынан совхоз:						
«Томгүрөгэстээх»	Дьячковская Е. А.	180	1459	1245	85,3	Попов В. Е.
Субуруускай аатынан совхоз:						
«Сардака» — Волтого	Павлуцкая Е. В.	126	1343	1446	107,7	Васильева А. А.
«Искра» — Хатылы	Филиппова Л. Н.	117	1360	1265	93	Федорова В. А.
«Телен» — Хатылы	Захарова О. Е.	74	1268	1391	109,7	Варашкова Л. Д.
«Ведерзет» — Хатылы	Кривошапкина А. Д.	50	1472	1666	113,2	Федоров З. И.
Эрилик Эристин аатынан совхоз:						
«Улуу Алаас» — Холтодо	Софронова Н. Е.	115	1281	1252	97,7	Филиппов А. Е.
«Кырыс» — Хадаар	Степанова В. А.	108	1233	1194	96,8	Субботин А. С.
«Кууһума I» — Хадаар	Герасимов С. С.	108	1256	1190	94,7	Никитин С. И.
«Сырхыс» — Хайахсыт	Новгородова Л. Н.	107	1438	1526	106,1	Филиппов И. И.
«Угүөл» — Хайахсыт	Андросова Т. И.	163	1245	1146	92	Сысолов Г. М.
«Маарыкчаан I» — Чакыр	Филиппова Н. Н.	162	1257	1413	112,4	Адамов Г. И.
«Чурапчы» совхоз:						
«Молодежная» — Сылан	Макарова А. Е.	90	1222	948	77,6	Алексеев В. В.
«Илга» — Сылан	Дьячковская А. Е.	109	1430	1277	89,3	Андросов И. М.
«Сарыал» — Сылан	Филиппов Я. Д.	74	1504	1431	95,1	Аммосов И. Н.
«Варз» — Сылан	Красильникова Е. И.	163	1316	1289	97,9	Яковлев С. И.
«Эрэмнэ» — Килэки	Потапов А. И.	100	1336	1200	89,8	Птицына А. С.
«Дулуур» — Килэки	Борисов Г. Г.	100	1569	1214	77,4	Яковлев И. И.
«Ведерзет» — Килэки	Игнатев П. И.	—	—	—	—	Посельская В. Ф.
«Дулуур» — Арыылаах	Иванов М. И.	78	1706	1423	83,4	Аржаков В. В.
«Чечир» — Арыылаах	Григорьева Г. Г.	107	1589	1211	76,2	Васильев Е. Е.
«Кэкил» — Арыылаах	Хонотова М. М.	80	1209	829	68,6	Шестаков Н. Н.
«Түөй» — Түөйэ	Белиева И. И.	115	1237	1061	85,8	Борисов Е. А.

С ОВХОЗТАР сыл то-
бус ыйыгар үүтү го-
сударствога, туттарыга
502 тонна иэстөннүлэр.
Адыс ый түмүгүнэн нэс-
пит 364 тонна эбит буол-
лаҕына, ый устатыгар биир
ра-суоҕа 62 эрэ тоннаны
көбүрөтүбүт. Онон сүөсү-
лүтэр сайынты мэтчирэг
ийдарыгар туруорумут
соруутарын ситиспиттэр.
Валигин сорох кормо-
цехтар үлэлээбикэ ту-
раллар. Кыстык ферма-
лар бастааһынан ман-
ныксыттарынан толору
хааччылаа илтир.
Совхозтарга ССКП уо-

бастааһы комитетын
ытырытына өйөөһүн, хаа-
лыылаах коллективтары
кытта ааһан-минээн үлэ-
лээһин уота-күөлэ суох
ытылларчын түмүтөр сыл
тобус ыйыгар 22 коллек-
тивтан баара-суоҕа 5-һэ
эрэ тустаах былааннарын
толордулар.
«Чурапчы» совхоз уон
биир хаалыылаах коллек-
тивтан биир да сору-
дагарын толорботулар,
хата ол онугар биир кол-
лектив ымыһына.
Үгүөл, «Илга», «Кэс-
кил» уонна Түөйэ ферма-
лара сыл түмүгүнэн хаа-

ЭРИЭ-ДЭХСИ ҮЛЭЛИЭХХЭ

Балаан ыйыгар оро-
йуон промышленнай пред-
приятиеларын уонна хаач-
чылар тэриэтэлэрин со-
циалистическай куотала-
нылааһыгар

**БАСТАКЫ ВӨЛӨХӨ
БАСТААТЫЛАР:**
Лесопункт (начальник
Пудов В. П., партийнай
тэриэтэ секретара Сивцев
И. Н., профком председа-
телэ Манаров И. Г., ком-
сомольскай тэриэтэ секре-
тара Василий Захаров) —
үлэ уопсай көмөһүн уон-
на суолу капиталнайдык
өрөмүөннээһин ийдары
былаанын кыайан толор-
боһо.

**ИККИС ВӨЛӨХӨ
БАСТААТА:**
Типография (директор
Массаев П. М., партийнай
тэриэтэ секретара Попов
С. А., профком председа-
телэ солбуйааччы Мона-
стырева С. П., комсомоль-
скай тэриэтэ секретара
Леня Унарова) — табаары-
най бородууксуулары онго-
рон таһаары итээнэ ону
батары былааннарын
101,8 бырыһыан, норуот
туттар табаардарын онго-
руу сорууларын 130,3 бы-
рыһыан толортоон.

ХААЛЛА
Киносеть дирекцията
(директор Сивцев А. А.,
партийнай тэриэтэ секре-
тара Герасимов М. А.,
профком председателэ Да-
нилов С. Р., комсомоль-
скай тэриэтэ секретара
Клара Кыриллина) — ки-
нэни көрдөрүүтүн үбү
киллэрин ийдары былаа-
нын 90,7 бырыһыан, ки-
нэни көрөөччүну хабым
сорууларын 76 бырыһыан
эрэ толорон.

ХААЛЛА
Суолу тутар-өрөмүөн-
лүүр участак (начальник
Вягров В. Н., партийнай

Мэтчирэг түөрт ыла...
...сала-
лааччылаах Кыстык Кугда ферма иккис корпусун
ытчат-комсомольскай коллективна оройуон фермала-
рын социалистическай куоталааныларыгар үһүс
миэстэни ылла. Эдэр манныксыттар сайынты ыла-
дарга өлгөй үүт кини күүрээһинээхтэн үлэлэттэлэр,
хас биирдик фуражнай ынахтан 1110 кг үүтү ыты-
лар, былааннарын 104,2 бырыһыан толордулар.
Ферма кыстыкка тэрээһиннээхтэн киирдэ, сити-
һилибит киирбикэ ымыктыбат туһугар күүсэ ту-
рунна.
Скимонка: ферма старшайа Валерий Дюдорев.
Б. Павлов фотота.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАТЫТТАН

Ынахпын ким төлүүрүй?

Атырдык мыйсар Чу. Соторутаагыта начальнигы солбуулаачы В. И. Шинигинтан ыһыталаа сыйдыбынныс «Ити-нен Говорев дьарыкта-ныахтаах. Хайаан сый-дыра буолла», — дьан бэрт саарбахтык эппиэ-тэбиста. Прокурор А. Х. Салгынов суут-сидиаста. Иэ органнарын үлэлэрин хонтуруоллуур эбэһи, нэстэх да, мин сайба-лыныаа быһаарылыны-тын олус уһатан эрэр.

Мин сонно тута народ-най судууна Р. В. Ива-новка ынахпын төлөт-торго сайбылынанна киллэрибитим. Хомойуох иһин, биччагына дьэри ол быһаарымыта кэлэ, бу-руйдаах буолула илик. Дьылаа сийэстийбэ ис дьылаа отделигар сытар.

Соторутаагыта началь-ныгы солбуулаачы В. И. Шинигинтан ыһыталаа сыйдыбынныс «Ити-нен Говорев дьарыкта-ныахтаах. Хайаан сый-дыра буолла», — дьан бэрт саарбахтык эппиэ-тэбиста. Прокурор А. Х. Салгынов суут-сидиаста. Иэ органнарын үлэлэрин хонтуруоллуур эбэһи, нэстэх да, мин сайба-лыныаа быһаарылыны-тын олус уһатан эрэр.

Итиннах буруйдаах булан, ынахпын төлөт-торго охсоллоругар бабара-бын.

П. ШЕСТАКОВА,
пенсионерка.

Сыылба сыры

Билигин бөһөкөс дьон интэриэһэ улахан, хас дьон-иэргэн күн ахсын хыһыты, сурунаалы нэ-тэбэр. Бөһөкөс тарбатым курдук дьонун суолта-лаах үлэсэ оройон ки-ни почтальоннара хайдах сыйманнаһалларый?

Нидьили уопсай дьэ-тнэр 18 ыал олоробут. Үгүстөрбүт — механиз-тордар, туун-күнүс айа-на-сырыта сыйдаллар. Кинилэр айаанан нэл-лэлэр эрэ хайыат, су-рунаал үрдүгэр түһэллэр. Ону баара сороһор суру-туубут нэдиэлэни быһа нэлбэтэх буолан хомотор, Холобур, «Сага олох»

балаан ыйын 20 күнү-нээди нүмэрин 28-ка туттубут. Сааһан көрүг, бэрт сэлэһинэ иһигэр эбэ күн устата айа-наан айгыстыбыт хайыат төһө түһаллаах буолуодун. Онуоһор быһырылыгы атырдык ыйын 26—28 күннэринээди хайыаттар уонна «Человек и закон» 1987 с. 7-с нүмэрэ бы-һыл нэлэи соһутта.

Олохтоох радионаа бия-рини истэбэтэхпит эмиз ханыс да ыйыгар барда.

Сибээс оройуоннаагы үлэһин, ЛТЦ салалтала-рыттан сөптөөх дьһал ылылларын күтүбүт.

А. СОБАКИН.

Махтанабыт

Быйыл атырдык ыйын 25 күнүгэр билин олох-пугар соһуччу алдыар-хай буолбута: олоһор уопсай дьһэбүт умайан, таһнар таһаа да суох хаалбытыт. Бу ырахан кэммитигэр улахан комо-ну Одулууннаагы ба-лыһа үлэһиттэрэ онор-дулар. Сельо эмсэбэлэ-биттэргэ куукуна тэри-ли, атын да наадалаах табаары атыылаата. Олох-дьаһах өгөтүн произ-водственной управлениета эмиз доһордуу алынтин

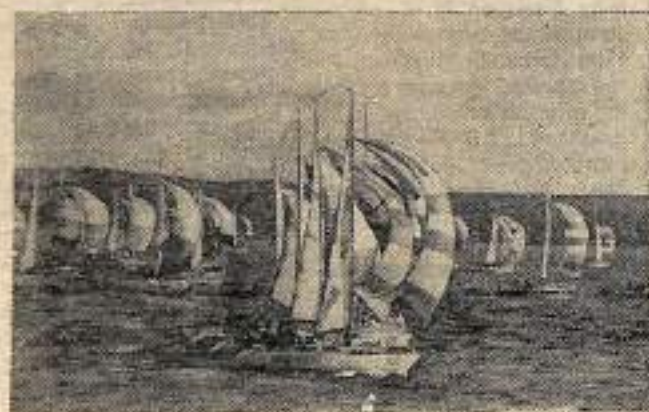
уонна: матырыһаал бу-лан кыһынны таһаа-тын тигэ сыйдыар.

Улахан кыһалдаа ыл-ларбыт кэммитигэр өйө-бүл буолбут, ис сүрэхтэй көмөлөспүт ити ааттам-мыт үлэ коллективтары-гар, биһигэ үөрэммит та-баарыстарбытыгар, ай-махтарбытыгар, сэлэи, ньэбүт олохтоохторугар махталбыт мунура суох.

Л. уонна С.

ДЫДАЕВТАР.

Одулуук.

Онежской күөлгө ордук яхтэриһинэй күрэхтэһи-лэр, үгэс курдук, крейсерскэй ахталар иһин ардыла-рыгар буолааччылар. «Онега-88» регатка дойду 30-тан таһса регионнарыттан спортсменнар кытынны-лар.

Снимокка: старт бэрлэһинэ.

С. Майстерман фотота, ССТА фотохрониката.

Кырдыаһас, кыаммат киһи үтүө сымантыга, на-һааһыаа кимизээр да ордук наадыгар. Мин со-торутаагыта бэйэм наады-бар Мындааайыттан Му-гудайга айаанын суол-бар аламабай, сайаас дьон көрсөн абыраатылар. Ыччаттарбыт бары киһи-лэр курдук сизэрдэх, кырдыаһастары ыты-тытыр, кыһалдалаах кэмгэ көмөлөһөр буоллаллар дьон саныыбын.

Мындааайыттан хон-норбор соһох иһкене-механика К. К. Еремеев бэйэтин «Москвиннаан» Кыстык Кугдаа ысмы-лааһаа кылларан таһаас таһааччы шофердары буларбыта. Минин Па-вел Николаевич Матвеев

СИЭР-МАҢҢЫ ТЕМАТЫГАР
АЙАНЫМ АЛАМАБАЙ АРГЫСТАРЫГАР

кабинаныгар үөрүүнэн ылбыта. Чурапчыга нэһэ сөһкө тийиэххит дик са-наабытым баара, ардаан, суолбут-иһит алдыан, ыалларыйан барбыта. Аара бадареантыта батыл-лабыт массовналарга көмөлөспүбүт. Ол курдук хардарыта көмөлөспүбүт түүн 1 час эрэ сааһа Чурапчыны буллубут. Ха-рана бөрө, Хата «Кыр-дыаһас киһи дара бадар ончо-манна түбөһиэ-атаар», — дьен Павел көр-дөһүүтүнэн бийити кыт-та көлсөбүт. Сулваччы киһитэ Алексей Стручков ыһынан балыһа алаань-

гар билэр ыалбар тиэрдэн биэрдэ.

Тийэбитим аны ыалы көһөн дьһэлэрэ хатаһын-наах буолан бизэрэ. Тула эргийан хайылым. Хайы-лыһай уоттаах түһүк-тээх биһр ыалы төһүт-дүм. Хаһаайна Елена Павлова, мин кыһалда-бын тута өйдөөн, олус үчүгөйдик хонкордо. Онон мин ити дьһөгө ис сүрэх-питтэн махтанабын.

Ол эрэри билин об-щественныгар атын май-галаах-сигидиэх ычча-тар эмиз бааллара дьһ-сэһээрэр. Холобур, бу соторутаагыта Чурапчыга

ыччаттар арытылаан ба-ран кырдыаһас киһини, ыал аһатын, эһэтин авто-буһунаа талбыт сирдэри-гар тийэһэ сыйдыан ха-таһылаан баран кырбаан олоһулэр. Бу дьһикэй, чичик быһымы бусула-дуо? Онон билин эдэр көлүөнэбитигэр иһин тус-туста сиэр-майгы көстүү-тэ баар дик саныыбын. Ол эрэри эһэһэ-сайаас, аһыһыас, киһи кыһалда-ыһагар сүрөһинэн чугас ыччат үүнэ, үкүсү турдар ханын дьһэн бүүмчү са-нааһааһына.

А. ЗАХАРОВА,
Мындааайы.

ДЭН-ОҢОЛ АБЫААБАТ

Выһырын тоһус ыйга суолта 13 быһылаан та-һаарылыбыта. Олорго 3 киһи өлбүтэ, 12 киһи оһо-ломнута. Быйыл да бы-һылааннар абыһаабаты-лар: 17 саастаах эдэр киһи өллө, 11 киһи оһоллоһо.

Суол быһаарылыларын кэһин ордук элбэхтик мо-тоцикллар өтүлүрүтэн таһаарылыһа. Үгүстэрэ — транспорт средстотын ыһтарга праваа суох дьон. Холобур, «Мугудай» совхоз рабочаа Леонид Варламов итирик туру-таах шлема суох сыйдыан оһон тоһотугар улахан травманы ылла. 13 №-дээх СПТУ үөрэнэччигэ Яков Яковлев турганик айа-наан иһэн суулан ыра-ханын эһэйдэ. Эмиз ити профтехучилище курсана Семен Иванов шлема суох айаанан иһэн, утары иһэр транспорга аһаммыт суол аһарыгар киһиэн мотоци-клга кыһалла, эдэр саа-һыгар суорума суолланна. Бу быһылаан Мындааайы бөһүөлөгэр буолла.

Суолта таһаарылар оһоллор сүрүн биричини-лэрэ арытылааһытыга сы-тар. Сыл тоһус ыйыгар рулга итирик туруктаах олоһобут 90-тан таһса киһи тутулуһа. Ол иһигэр 46-лара — механизатордар. Выһаарылаан нэспиттэр-тэн 32 киһи 1—3 сыта боһдохтоон правалара бы-һылыһа. 56 киһи 100 солк ыстараалтанна, 2 ки-һи холубунай эппиэһэ тардылыһа.

Ордук элбэх кэһинлэри «Чурапчы» (9), «Мында-аайы» (6), Карл Маркс аатынан (6), Субуруускай аатынан (6) совхозтар үлэһиттэрэ таһаардылар. «Агропромстрой», «Якут-мелиоводстрой» ПМН-ла-рын уонна дьһ-уот, ном-мунальнай хаһаайыстыба управлениетан коллектив-тарыттан эмиз итэччелин киһи суол быһаарылатын нэспитэр.

Аһардас алтынныга 4 водител арытылаан тү-бэстилэр. Кинилэр ким-нэхтэри? Филиппов Петр Дмитриевич — олох-дьаһах өгөтүнэн хааччы-лар производственной управ-ление водителэ, (права-та 1 сыта быһылыһа), Мироной Николай Кон-стантинович — АЗС за-правщица, (100 солк. ыста-раалтанна), Толстяков Ро-ман Егорович — «Агро-промстрой» МПМК-тын болуотунуһа (100 солк. ыстараалтанна), Хомтанов Дмитрий Васильевич — Карл Маркс аатынан сов-хоз водителэ (1 сыта пра-вата быһылыһа).

Техникада арыгы иһэн баран олоруу холубунай буруу онорууга таһа-һэр. Итирин киһи, ыма сыйдыар транспорту куттал үрдэтэлибит истэһини-тан абыллар. Дьһ ол иһин техниканы итирик туруктаах сыйдыан ы-тык-маһнайгы түбэһтэти-таһаарыт киһи админис-тративнай эппиэһиэһэ тардыллар: 100 солк. ыста-раалтаннар эбэтэр права-та биһр сыта быһылылар. Итинни түбэһтэни иһин-ни таһаарыта холубу-най дьһала тариллар.

Ор кэмгэ үчүгөйдик утуйбаһа уһун сыралаах айаһа сыйдыар водител-лэргэ арыгыны иһи олус кутталаарын бары өйдүүх кэһиниэхтэр. Ол эрэри ыраах рейстэргэ сыйдыан, арыгы иһэн тутуллубут шофердар ааттарыгар то-лоруллубут боротуоллар Нерюмгриттан, Алдантан, Якутскайтан, Мэһа-Хаҥа-ластан күн бүгүнүгэр дьһ-ри бийэхэ кэлэ тураллар. Хомойуох иһин, үгэс водител-лэр буруйдарын билиэ-лэһтэр, Айаһаан иһэн утатан, аара пинбэ испит аатыран иһэллэр.

В. САВВИНОВ,
ГАИ инспектора.

ЫЙЫТЫН — ЭППИЭТТИИБИТ

Бүтүгүтүтэн оройуонга трансгаенство үлэтин са-далаата. Киһи хайдах-туох үлэһиттэһин туһунаа ааһааччылар ыйытылларыгар автостанция началь-нига В. В. Саввин эппиэттир.

Трансгаенство, урут биллэриллибитин курдук, баскыһыаньыттан уонна бэнидэһиниһтэн ураты күһигэргэ сарсыларда 9 час-тан кинээ 6 часка дьһ-ри үлэһиттэ. Эбизинэ дьһ-ри биһрдилээн дьһ-ри тран-спорт өгөтүн онорторуу-ларыгар сайаапкалары ыһыта. Ону толорорго биһр ГАЗ-53 маарналаах автомобиль булулуһа. Наадыһааччылар сааһаһы нэдиэлэ ланиһтэн күһ-риһхтэри сөһ. Онно хан-нык маршрутуһа, хас-час таһааллара ыйы-лаахтаах. Онон көрөн то-

лөбүр өһөрүөхтээхтэр. Са-һа садалааһын уонна ав-томобиль соһотох эрэ бу-лан, бастаан утаа өһөнү оройуон иһигэр эрэ өһ-өрүөхтүт. Наадыһааччы ав-томашинаны биһр күнү чөллөй да уларсыан сөһ. Саһаастар телефонуһа ыһылаһаттар.

Эбизитэн кинээһэ аһа-билеттары атыһыаһыт, саһаастары ыһааһыт. Олохтоох линияга само-летуна көтүүтэ биллэтэри саһаастаһын, атыһаһын 10 хонук, өһөн транзит-най рейстэргэ 30 хонук иһинэ өһөнүллэр.

Билигин Чурапчы — Вэ-тээх маршрутуһа авто-бустар сыйдыллар, өрус суола сабылыһнар эрэ нэ-диэлэһэ үс эрэ күн сый-дыар буолуохтара. Оттон оройуон иһигэр Арыһлаах, Чаньыр маршрутуһа, ара-баар бары нөһилиһиһ-лээх пууннарга тохтоон туран, автобустар сыйды-лар. Аны Чурапчы — Мы-ндааайы маршрутуһа ав-тобуһу сырытыһаарымы бөһүруоһа үөһтиллэр.

Оройуон киһигэр авто-бустар сыйдыһылара тобо тардыллыһытын туһунаа үгүстэр ыһыталлар. Ити автобустар тохтуур сир-дэра уонна суол өһөнүл-ларыттан тутулуктаах.

ИЛТИРУНА ОЛОХ

«КЫТАЛЫКТЫН»
КӨРСҮҮҮ

Аасыт нэдиэлэһэ оро-йуон нэһиликтэригэр Мэ-һа-Хаҥаластаагы «Кыта-лык» үгүсү ансамбла гастролуһаан сырытта.

Ансамбль улахан сити-һинлэрин туһунаа рес-публика бөһөкөс киһэни суруйан турар. Үгүсү-лүтэр бойлэриһи иску-с-толарыһи быһаартымы Монголияга, Венгрияга, капиталистическай дойду-лартан Италияга көрдөр-бүттэрэ. Улуу Октябрь 70 сыла туһуутугар анал-лаах Кремлээһи Сьезтэр Дьһ-барыстарыгар буол-бут правительствеһаай концерка кыттыбыта.

«Кыталык» ситиһинлэрэ иһинэ мунгураһаан «Су-бу соторутаагыта киһи Ленинскэй комсомол би-рэмэһитигэр түһэриһи-нэ.

Ансамблы көрөөччүлэр көхтөөх ытыс тыһыһаан, улахан астыһыһаан ко-рустүлэр. Аны сөһиһин садалаһыта «кыталык-тар» оройуон киһини олохтоохторуһу көрсү-һүөхтэрэ.

«СО» корр.

БИЛЭРИН

ДОСААФ рабиомуһаан 1987 снл бөс ыйын 16 кү-нүгэр Ногоничин Андрей Никифоровична бэрлэ-һит «А», «В» категория-лаах АВГ сериалаах 094419 №-дээх водител-скэй удостоверение уонна АВН сериалаах 394469 №-дээх техталон сүппүт-тэринэн, дьһиэ суоһуһаан ааһыллаллар.

Таһыыр көргөһим, иһэбит, аймаһыт
ЛОБАНОВА
Маргарита Романовна
Ыраханник ылдыан өлбүтүн, дьһинник му-рутуһаан туран, бары би-лэр дьһомбуһтар иһи-тиннэрэбит.
Көргөһ, өһөлөрө, иһ-һиттэһэ, күтүөттэһэ, аймахтара.

Зам. редактора С. А. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21.332, отделы — 21.265, общий — 21.503.

«САГА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов.

Газета издаётся на якутском языке, выходит во вторник, четверг и субботу. Индекс газеты 54967. Объём — 1 усл. печ. лист. Тираж — 3983 экз.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЛАССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а».